

57. Prevederile prezentului Program sunt valabile și obligatorii pentru toate instituțiile implicate în controlul tuberculozei, indiferent de statutul juridic, care vor respecta integral cadrul normativ și vor furniza date necesare evaluării activității și supravegherii epidemiologice în teritoriu.

IX. PROCEDURI DE RAPORTARE. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI

58. Activitățile de monitorizare, evaluare și raportare privind prezentul Program au loc pe toată perioada de implementare a acestuia. Acțiunile specificate în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2022-2025 (anexa nr.2) au fost realizate inclusiv pe parcursul anului 2021. Aceste acțiuni includ atât colectarea, prelucrarea și analiza datelor de monitorizare, identificarea erorilor sau a efectelor neprevăzute, cât și eventualele rectificări de conținut și formă ale măsurilor și activităților planificate. Procedurile de monitorizare prevăd supravegherea de rutină în baza Sistemului informațional de monitorizare și evaluare a tuberculozei și cercetarea prin studii efectuate de către instituțiile specializate și companiile sociologice.

59. Coordonarea întregului proces de monitorizare și evaluare este responsabilitatea Ministerului Sănătății, cu implicarea Ministerului Justiției și a altor entități guvernamentale, în colaborare cu organizațiile neguvernamentale și partenerii internaționali. Ministerul Sănătății își exercită atribuția în cauză prin intermediul unității de coordonare a prezentului Program.

60. În cadrul procesului de monitorizare vor fi elaborate rapoarte anuale de progres, care vor include informații despre implementarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2022-2025. Aceste rapoarte vor fi elaborate de unitatea de coordonare a prezentului Program și prezentate anual, până la data de 31 martie, Ministerului Sănătății, cu dezbateri în ședințele Consiliului național de coordonare a programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și de răspuns la tuberculoză.

61. La sfârșitul fiecărui an de implementare, Ministerul Sănătății va elabora raportul anual privind prezentul Program, conform obiectivelor stabilite în acesta și îl va prezenta Guvernului în luna aprilie a fiecărui an, după aprobarea în ședința Consiliului național de coordonare a programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și de control al tuberculozei.

62. Anual, până în luna iunie, informațiile și datele statistice, inclusiv datele despre resursele financiare alocate în anul precedent și preconizate spre alocare în următorii doi ani, destinate realizării prezentului Program, se vor raporta Organizației Mondiale a Sănătății, Regiunea Europeană.

63. Etapele și termenele de implementare a prezentului Program se vor efectua în conformitate cu planul de acțiuni.

64. Implementarea prezentului Program cuprinde următoarele componente:

1) componenta I – promovarea Programului;

2) componenta II – derularea Programului:

a) etapa 1 – se va focaliza pe dezvoltarea cadrului normativ, reformarea managementului operațional al serviciilor implicate în răspunsul la tuberculoză și fortificarea capacităților personalului implicat în realizarea prezentului Program, dezvoltarea capacităților tuturor partenerilor implicați în activitățile de realizare a indicatorilor-țintă, fortificarea capacităților de monitorizare și evaluare a realizării acestuia;

b) etapa 2 – se va axa pe acțiuni de continuare a implementării acțiunilor inițiate în prima etapă, asigurarea echitabilă a accesului universal la serviciile de tuberculoză, implementarea recomandărilor Organizației Mondiale a Sănătății în domeniul controlului tuberculozei, care vor contribui la atingerea țintelor planificate. În funcție de rezultatele obținute la implementarea etapei I a prezentului Program, vor fi elaborate acțiuni noi pentru etapa a II-a, în scopul atingerii cu succes a indicatorilor planificați;

3) componenta III – monitorizarea și evaluarea implementării prezentului Program: anul 2023 – evaluarea intermediară; anul 2025 – evaluarea finală.

65. Prestatorii de servicii și implementatorii vor coordona activitățile în probleme de implementare cu coordonatorul prezentului Program și cu Consiliul național de coordonare a programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și de control al tuberculozei. Transparența implementării activităților se asigură prin funcționalitatea paginii web oficiale: <http://simetb.ifp.md/>.

66. Performanța prezentului Program va fi evaluată în baza indicatorilor de progres, care vor reflecta realizarea activităților expuse în planul de acțiuni (anexa nr. 2), a indicatorilor de rezultat, care vor monitoriza îndeplinirea obiectivelor specifice și a intervențiilor, precum și a indicatorilor de impact, care vor reflecta evoluarea schimbărilor în starea de sănătate a populației în Republica Moldova (anexa nr. 3).

Anexa nr. 2
la decizia Consiliului raional
nr. 04/18 din 23.09.2022

PLAN DE ACTIUNI privind implementarea Programului teritorial de răspuns la tuberculoză pentru anii 2022-2025

Activități	Instituții responsabile	Parteneri	Termen de realizare	Indicatori
1	2	3	4	5
1.1.1. Asigurarea examinării persoanelor din grupurile cu risc sporit de tuberculoză	Compania Națională de Asigurări în Medicină IMSP AMP	APL	2021* 2022-2025	1. Rata de notificare a tuberculozei la 100 mii de populație. 2. Rata de acoperire a persoanelor din grupurile cu risc sporit de tuberculoză cu screening sistematic pentru tuberculoza activă (%)
1.1.2. Asigurarea examinării adulților și copiilor care au fost în contact cu persoanele diagnosticate cu tuberculoză (inclusiv copil 0-5ani și 5-18ani)	Compania Națională de Asigurări în Medicină IMSP AMP	APL	2021* 2022-2025	Rata de acoperire a contactilor cu screening sistematic pentru tuberculoza activă (%)
1.1.3. Asigurarea examinării persoanelor din grupurile cu vigilență sporită pentru tuberculoză	Compania Națională de Asigurări în Medicină IMSP AMP		2021* 2022-2025	Rata de acoperire a persoanelor din grupurile cu vigilență sporită pentru tuberculoză cu screening sistematic pentru tuberculoză activă (%)

1	2	3	4	5
<p>1.1.4. Asigurarea examinării persoanelor din grupurile cu risc și vigoare sporită pentru tuberculoză în localități, utilizând instalațiile radiologice mobile, cu introducerea inteligenței artificiale medicale</p>	<p>IMSP AMP Compania Națională de Asigurări în Medicină</p>	<p>Fondul Global pentru Combaterea HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariei, Ministerul Justiției</p>	<p>2021* 2022-2025</p>	<p>Ponderea persoanelor cu tuberculoză identificate prin depistarea activă, utilizând instalațiile radiologice mobile (%)</p>
<p>1.1.5. Asigurarea depistării persoanelor din populațiile-cheie: persoanele care trăiesc cu HIV, persoanele adulte fără adăpost, consumatorii de droguri și alte grupuri vulnerabile, cu acces redus la asistența medicală primară, prin suportul organizațiilor societății civile la nivel de comunitate</p>	<p>IMSP AMP Compania Națională de Asigurări în Medicină</p>	<p>În parteneriat cu organizațiile societății civile; Fondul Global pentru Combaterea HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariei</p>	<p>2021* 2022-2025</p>	<p>Ponderea persoanelor cu tuberculoză activă identificate prin depistarea activă, cu suportul organizațiilor societății civile (%)</p>

Obiectivul specific 2. Stabilirea diagnosticului precoce al tuturor formelor de tuberculoză, cu depistarea, până la sfârșitul anului 2025, a cel puțin 90% din numărul total estimat de cazuri cu tuberculoză rezistentă la Rifampicină și multidrogrezistentă, prin asigurarea accesului universal la diagnostic precoce al tuturor formelor de tuberculoză și la testele de sensibilitate la medicamente, inclusiv la testele rapide

Acțiunea 2.1. Asigurarea depistării tuberculozei prin aplicarea și extinderea constantă a metodelor moderne rapide de diagnostic fenotipice și genotipice recomandate de Organizația Mondială a Sănătății

<p>2.1.1. Furnizarea durabilă de tehnici moleculare-genetice pentru diagnosticarea rapidă a tuberculozei sensibile și a tuberculozei rezistente la Rifampicină și multidrogrezistente</p>	<p>Ministerul Sănătății IMSP SR</p>	<p>Fondul Global pentru Combaterea HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariei;</p>	<p>2021* 2022-2025</p>	<p>1. Rata de notificare a tuberculozei rezistente la Rifampicină și multidrogrezistente la 100 000 populație. 2. Ponderea pacienților cu tuberculoză (cazuri noi și recidive) notificați în rândul pacienților testați cu teste rapide de diagnostic recomandate de Organizația Mondială a Sănătății (%)</p>
---	---	--	----------------------------	---

Obiectivul specific 3. Aplicarea tratamentului tuberculozei sensibile și tuberculozei rezistente la Rifampicină și multidrogrezistente, cu obținerea, până la sfârșitul anului 2025, a ratei de succes printre cazurile noi și recidive de tuberculoză sensibilă de cel puțin 90% și printre cazurile de tuberculoză rezistentă la Rifampicină și multidrogrezistentă nu mai joasă de 80%, prin asigurarea accesului echitabil la tratament de calitate și la îngrijiri continue al tuturor persoanelor cu tuberculoză, inclusiv al copiilor, prin abordarea centrată pe persoană și acordarea de suport în baza necesităților persoanei

1	2	3	4	5
<i>Acțiunea 3.1. Aprovizionarea durabilă cu medicamente antituberculoase de calitate</i>				
3.1.1. Aprovizionarea durabilă cu medicamente de calitate pentru tratamentul tuberculozei sensibile	Ministerul Sănătății		2021* 2022-2025	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rata de succes al tratamentului în rândul pacienților cu tuberculoză sensibilă (cazuri noi și recidive) (%). 2. Ponderea pacienților care au inițiat tratamentul antituberculos cu medicamente de primă linie în condițiile ambulatoriu (%).
3.1.2. Aprovizionarea durabilă cu medicamente de calitate pentru tratamentul tuberculozei rezistente la Rifampicină și multidrogrezistente	Ministerul Sănătății	Fondul Global pentru Combaterea HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariei;	2021* 2022-2025	<ol style="list-style-type: none"> 3. Mortalitatea prin tuberculoză (100 mii populație)
3.1.3. Asigurarea distribuiri medicamentelor antituberculoase în teritoriul	Ministerul sănătății	Cabinetul fiziopneumologie SR Basarabasca	2021 2020-2025	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponderea pacienților notificați cu tuberculoză rezistentă la Rifampicină și multidrogrezistentă înrolați în tratament(%). 2. Rata de succes al tratamentului în cohorta pacienților cu TB rezist. la Rifampicină și multidrogrezistentă (%)
				<ol style="list-style-type: none"> 3. Procentul mediu al timpului de lipsă a medicamentelor Antituberculoase în instituii medico-sanitare (%)

1	2	3	4	5
3.1.4. Implementarea regimurilor noi de tratament peroral scurte modificate (mSTR) în cadrul studiului operațional, urmat de o tranziție la practica de rutină	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Fondul Global pentru Combaterea HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariai	2021* 2022-2025	Rata de acoperire cu regimuri de tratament peroral scurte modificate pentru tuberculoza drog rezistentă (%)
<i>Acțiunea 3.2. Asigurarea monitorizării tratamentului, managementului și prevenirii reacțiilor adverse la medicamente anti-tuberculoase, inclusiv pentru tratamentul preventiv al tuberculozei</i>				
3.2.1. Elaborarea mecanismului de asigurare a accesului la medicamente pentru prevenirea și tratamentul reacțiilor adverse la preparatele anti-tuberculoase, inclusiv pentru tratamentul preventiv al tuberculozei	IMSP SR Basarabasca, AMP	În limita mijloacelor alocate	2021* 2022-2025	Mecanism de asigurare accesului la medicamente pentru prevenirea și tratamentul reacțiilor adverse la preparatele anti-tuberculoase, inclusiv pentru tratamentul preventiv al tuberculozei

1	2	3	4	5
<i>Acțiunea 3.3. Asigurarea aderenței la tratament și suportul pacientului, inclusiv prin utilizarea unor abordări inovatoare, centrate pe persoană</i>				
3.3.1. Asigurarea abordării multidisciplinare, inclusiv evaluarea necesităților și gestionarea cazului pentru fiecare persoană afectată de tuberculoză și a familiei, precum și acordarea suportului psihosocial pentru asigurarea aderenței la tratament	IMSP SR AMP	Asistența socială	2021* 2022-2025	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponderea pacienților cu tuberculoză referiți către sistemul de asistență socială (%). 2. Ponderea pacienților cu tuberculoză asistați cu suport social (material) (%). 3. Ponderea pacienților cu tuberculoză care au beneficiat de consilieri psihologice

3.3.2. Asigurarea suportului motivational (stimulente)	CNAM IMSP SR Bessarabesca	2021* 2022-2025	Ponderea pacienților cu tuberculoză asistați cu suport motivational pe parcursul tratamentului (%)
--	---------------------------------	--------------------	--

1	2	3	4	5
3.3.3. Extinderea utilizării tratamentului cu suportul video la nivel rațional	IMSP SR Bessarabesca		2021* 2022-2025	Ponderea pacienților cu tuberculoză care au administrat tratamentul suportul video (%)
3.3.4. Asigurarea suportului „de la egal la egal” persoanelor cu tuberculoză de către prestatorii organizațiilor societății civile	IMSP SR Bessarabesca	În parteneriat cu organizațiile societății civile	2021* 2022-2025	Ponderea pacienților care au inițiat tratament antituberculos (tuberculoză sensibilă și tuberculoză drog rezistentă) și care au beneficiat de orice formă de asistență pentru creșterea a aderenței organizațiilor societății civile, inclusiv suport psihosocial (%)
Obiectivul specific 4. Asigurarea acoperirii universale și continuității serviciilor medicale, gestionarea comorbidităților și problemelor social-economice în baza necesităților persoanei, prin extinderea colaborării cu programele naționale HIV, Hepatite, Droguri, Alcool, Diabet, Sănătate mintală etc., conlucrarea cu sectorul penitenciar, social și societatea civilă				
<i>Ațiunea 4.1. Îmbunătățirea activităților de colaborare pentru un răspuns eficient la coinfecția TB/HIV</i>				

<p>4.1.1. Dezvoltarea și consolidarea unui mecanism multisectorial de coordonare a Programului teritorial de răspuns la tuberculoză cu alte Programe, instituții publice</p>	<p>Mecanism multisectorial de coordonare a Programului teritorial de răspuns la tuberculoză cu alte Programe, instituții publice</p>
<p>IMSP SR Basarabeasca</p>	<p>Fondul Global pentru Combaterea HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariei Medic infecționist</p>
<p>2021* 2022-2025</p>	

1	2	3	4	5
<p>4.1.2. Dezvoltarea parteneriatelor colaborative la nivel de comunități prin implicarea organizațiilor societății civile și autorităților administrației publice locale</p>	<p>Ministerul Sănătății</p>	<p>Fondul Global pentru Combaterea HIV/SIDA, Tuberculozei și Malariei</p>	<p>2021* 2022-2025</p>	<p>Parteneriate colaborative la nivel de comunități prin implicarea organizațiilor societății civile și a autorităților administrației publice locale dezvoltate</p>
<p>4.1.3. Asigurarea screeningului la tuberculoza activă și infecția tuberculoasă latentă printre persoanele care trăiesc cu HIV</p>	<p>IMSP SR Basarabeasca AMP</p>	<p>În parteneriat cu organizațiile societății civile</p>	<p>2021* 2022-2025</p>	<p>Ponderea persoanelor care trăiesc cu HIV supuse screeningului la tuberculoză sau infecția tuberculoasă latentă în numărul persoanelor care trăiesc cu HIV aflate în evidență medicală HIV (%)</p>
<p>4.1.4. Asigurarea diagnosticului tuberculozei în rândul persoanelor care trăiesc cu HIV</p>	<p>IMSP SR Basarabeasca Cabinetul fiziopneumologie</p>	<p>IMSP SR Basarabeasca Medic infecționist</p>	<p>2021* 2022-2025</p>	<p>Ponderea persoanelor diagnosticate cu tuberculoză în numărul persoanelor care trăiesc cu HIV (%)</p>

4.1.5. Integrarea testării HIV în rândul pacienților cu tuberculoză în serviciile de tuberculoză	IMSP SR Basarabeasca Cab. fiziopneumologie	În parteneriat AMP	2021* 2022-2025	Rata de acoperire cutesare la HIV a pacienților cu tuberculoză (%)
1	2	3	4	5
4.1.6. Asigurarea tratamentului preventiv cu Cotrimoxazol la persoane cu coinfecția TB/HIV	IMSP SR Basarabeasca Cab. Fiziopneumologie,	Cab. Medicului infecționist	2021* 2022-2025	Pondera pacienților rTB/HIV care au primit tratament preventiv cu Cotrimoxazol pe durata tratamentului antituberculos (%)
4.1.7. Asigurarea tratamentului antiretroviral persoanelor cu coinfecția TB/HIV	IMSP SR Basarabeasca Cab. fiziopneumologie, infecționist	În parteneriat cu organizațiile societății civile	2021* 2022-2025	Rata de acoperire cu tratament antiretroviral a pacienților cu TB/HIV (%)
<i>Acțiunea 4.2. Consolidarea acțiunilor de colaborare pentru un răspuns eficient la tuberculoză cu alte programe naționale</i>				

<p>4.2.1. Fortificarea acțiunilor colaborative pentru depistarea, diagnosticul, tratamentul și prevenirea tuberculozei în rândul persoanelor cu comorbidități: tuberculoză/hepatită virală, tuberculoză/boală mintală, tuberculoză/diabet etc., inclusiv în rândul grupurilor vulnerabile</p>	<p>AMP</p>		<p>2021* 2022-2023</p>	<p>1. Ponderea medicilor specialiști (infecționiști, endocrinologi, psihiatri etc.) instruiți în domeniul acțiunilor colaborative pentru depistarea, diagnosticul, tratamentul și prevenirea tuberculozei în rândul persoanelor cu comorbidități (%).</p>
---	------------	--	----------------------------	---

<p>Obiectivul specific 5. Reducerea transmiterii tuberculozei în societate prin măsuri de prevenire în rândul persoanelor care trăiesc cu HIV, la contactii adulți, la copii și asigurarea ratei de vaccinare cu vaccinul <i>Bacillus Calmette-Guérin</i> la nou-născuți de cel puțin 95%</p>				
<p><i>Acțiunea 5.1. Asigurarea măsurilor de prevenire a tuberculozei</i></p>				
<p>5.1.1. Asigurarea imunizării cu <i>Bacillus Calmette-Guérin</i> în conformitate cu Programul național de imunizare</p>	<p>IMSP SRBasarabeasca, AMP</p>	<p>Central Sănătate Publică</p>	<p>2021* 2022-2025</p>	<p>Rata de vaccinare la nou-născuți cu vaccinul <i>Bacillus Calmette-Guérin</i> (%)</p>
<p>5.1.2. Asigurarea examinării privind diagnosticul infecției tuberculoase latente utilizând testul cutanat cu tuberculina</p>	<p>IMSP SR Basarabeasca</p>	<p>AMP</p>	<p>2021* 2022-2025</p>	<p>Ponderea persoanelor eligibile din populațiile cu risc sporit de infectare testate pentru infecția tuberculoasă latentă (%)</p>

1	2	3	4	5
5.1.3. Asigurarea tratamentului preventiv antituberculos în rândul persoanelor care trăiesc cu HIV	IMSP SR Basarabeasca Cab infecționistului	În parteneriat cu organizațiile societății civile;	2021* 2022-2025	Rata de acoperire cu tratamentul infecției tuberculoase latente în rândul persoanelor care trăiesc cu HIV (%)
5.1.4. Realizarea tratamentului infecției tuberculoase latente în rândul contacților	Cab. fiziopneumologie AMP		2021* 2022-2025	Rata de acoperire cu tratamentul infecției tuberculoase latente la copiii cu vîrsta > 5 ani, care au venit în contact cu tuberculoză (%)

1	2	3	4	5
5.2.1. Desfășurarea activităților de informare și schimbare a atitudinilor și comportamentelor la nivel local	Cab. Fiziopneumologie AMP	În parteneriat cu organizațiile societății civile	2021* 2022-2025	1. Conferința dedicată zilei de 24 martie.
5.2.2. Distribuirea materialelor educaționale și informative despre tuberculoză grupurilor-cheie	Cab. Fiziopneumologie AMP	În parteneriat cu organizațiile societății civile	2021* 2022-2025	Materiale educaționale și informative despre tuberculoză pentru grupurile-cheie distribuite
5.2.3. Realizarea intervențiilor pentru educație și informare (materiale de informare, educare și comunicare, intervenții mass-media etc.)	Cab. Fiziopneumologie AMP	În parteneriat cu organizațiile societății civile;	2021* 2022-2025	Intervenții pentru educare și informare (materiale de informare, educare și comunicare, intervenții mass-media etc.) realizate